

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Auszüge aus dem Mamotrectus von 1470 - Cod. Ettenheim-Münster 15

Benevenuto <Marchesini>

[S.l.], [15. Jahrh.]

[urn:nbn:de:bsz:31-107558](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107558)

E. M.

15

Er M. 15

E. M.

15

1
Apacientis proprie Inpiciet
ac ruditati Apacientis paupu
clericoy qui ad predicacionis
officiu pmouent^r decreui bi
blia frascurrendo plegere nec
no et alia q i ecclia recitant^r si
uita comes fuerit ipicere dili
geter^r 7 parciu difficiliu sig
nificancia 3 et accētus et genera
insinuare. Ilectoru paupculo se
cundum q p captu intellig^r pteo
ex laborib^r alioy ut sic et hymo
logia scilicet edificz itellectu ut au
res demulceat debita sonoritas
pso die mag^e au narando pbata
q pbando pcedam ut ex h^r iluffi
cietia loqnt^r pateat et legēti pro
cess^r ulterio cu aliqntulu exēcūta
fuerit reseruet^r. Dicubi at aquit
isonuerit ipfecte iperfecioi ascri
bat^r scriptor^r ubi vō aquit appba
dū lector de pbenderit recogno
scat de thesauro domu emanasse
Vbi vero de accentu aliquo est
straueris iter doctos illoy sente
cia ptuli q credidi potiore. Vsu
ecclie in multil censui deferendum
iquib^r n est abulio nimis abfur
da nec ab ate itollerabiliter deni
at^r insingulis libe biblie p sigula
capitula ubi e expositio ul ac
centuatio necessaria singula .a.
ptractat^r. Desudabit at labor iste
ad pedes domini aliqhte abluen
dos qui sua uultu placid et risu io
cundo lociomem pedum affectua
lia suis lotoribus repēsiōe nita

ria tā liberaliter quā misericor
diter pollicet^r. Et qz more gerit
tal^r decursus pedagogi q gll^r di
rigit puulorum. Namotrect^r
poterit appellari . . . . .

In plogo gene sis Aplo pmo

Abrosius frater . 72. Per
ferens . i . portans . me . cō . et sic
fero fers cū oibus suis pncipijs
desinetib^r mens . cō . hanc silaba
se . ut perferens et referens . Que
litere fide . i . certitudine et uera
citate fidei . i . fidelitatis. Prese
re bat . i . pten debāt sū ostendebāt
h^r Necessitudo . mis . di . amicicia q
nectit . i . coniungit amicos. Gluti
nū . ni . me . cor . di . caritas qz coniungit
animas sic glutinū coniungit aliter
ul aliq alia. Est enim h^r gluten ul
h^r glutinū itra tenax ut it ad page
nauū ul aliorū valor. Subdol^r
la . lū . me . cō . i . fict^r ul fraudulēt^r
Palpano . i . blandēs ul mulcens .
di aut palpare tremere moueri
salire anhelare. h^r Palpat cōtrectat
Malo vis . wlt . i . mag^e uelle cōpa
tū uerbu e ab hoc descendit males
p unū l . i . magis volēs . Ebdas . b .
dis . e . septenari^r q deseruit legine
teri ab ebda q e septē . p . quēsa i .
b . 7 . das q e dies . h^r Octoas dis e
octenari^r q deseruit euangelio
ab octo 7 das 7 vtrūq cō . me . in
recto 7 . p . i . obliq^s . h^r Maisteriū e
accult^r sēl^r siue clausū secretum

Unergia gre. p. p. di. i. i. o. opatio
sū labō. ab. en. q. ē in z erge q. ē la
bō sū i. i. o. opatio. Est autē o. o.
contextus uelōrū cū sēsu. Bethor
p. t. et. h. dr. oratio a. relis q. ē locut
io p. p. t. e. copia uelōrū z. cō. m. i. obli.
Recto p. c. z. t. dr. a. r. g. e. d. et. p. me.
i. obliquis. Et. o. m. e. t. r. a. t. r. e. dicit
d. p. i. a. g. e. q. d. ē. t. e. r. z. a. z. m. e. c. i. o. t. i. r. e.
q. d. p. d. p. ā. z. nō. a. m. e. t. r. o. s. q. d. ē. m. e. s. u.
a. q. d. p. ā. z. cō. Astronim. i. m. i. ē. q. d. o. s.
regulas ul' legē d. stellis ab. astr. q. d.
ē. stella z. monos q. d. ē. lex. Astrolog.
ab. astrū. cō. p. o. n. i. t. u. r. z. logos q. d. ē. s. e. m. o.
Passim ad. ū. b. i. u. ē. i. d. u. i. t. u. e. l.
i. d. r. n. t. z. ubiq. u. d. e. h. e. t. i. u. d. e. r. e. h. e. t.
Decalog. q. i. cō. p. e. a. d. e. c. a. q. d. ē. d. e. c. e. z.
logos q. d. ē. f. m. o. q. z. d. i. e. t. d. e. c. e. p. r. e. c. e. p. t. a.
e. p. o. d. a. b. e. x. et. o. d. s. q. d. ē. u. i. a. Arif.
m. e. t. r. a. c. e. ab. a. r. e. s. q. d. ē. u. i. r. t. u. s. z. m. i. o. s.
q. ē. n. u. m. e. r. u. s. q. z. t. r. a. c. t. a. t. d. e. u. i. t. u. t. e. n. u.
m. e. r. o. r. u. a. t. i. q. d. i. c. e. b. ā. t. a. r. i. t. i. m. e. t. i. c. a.
Pentateuc. c. i. a. p. e. n. t. a. q. d. ē. q. u. i. n. q. z.
teucos q. d. ē. u. o. l. u. m. e. p. q. u. i. n. q. z. l. i. b. r. e.
Moises: a. m. o. i. s. q. d. ē. a. q. u. a. z. l. e. s. q. z.
ē. a. s. s. ū. p. c. i. o. s. e. p. a. c. u. i. t. a. l. t. i. a. z. i. r. a. t. o. z. e.
Bubigo. g. i. u. s. m. e. p. d. i. r. e. c. t. i. o. z. e.
ros. n. o. x. i. u. s. q. b. l. a. u. d. a. z. t. e. r. e. n. a. s. c. e.
c. i. a. d. e. n. a. s. t. a. t. Et. a. m. e. t. r. e. c. o. a. b. e. r. a.
q. d. ē. l. e. x. z. m. e. t. r. o. s. s. e. z. ū. l. s. e. x. p. e. d. u. m.
Decarod. d. a. d. ū. a. d. e. c. a. q. d. ē. d. e. c. e. z.
c. o. r. d. a. q. l. i. d. e. c. e. c. o. d. a. r. ū. a. d. c. a. n. t. u. m.
h. Maralipomēno. a. p. a. r. a. q. ē. p. t. e. e.
z. ū. p. o. s. q. d. ē. s. u. b. z. m. e. n. e. q. d. ē. d. e. f. e. c. t. u.
q. i. p. t. e. r. m. i. s. s. o. r. ū. s. u. p. l. e. s. d. e. f. e. c. t. ū. Ep.
rome. d. i. a. b. r. e. u. i. a. t. i. o. a. b. e. p. i. q. ē. s. u. p. m.
z. r. h. o. m. o. s. q. d. ē. s. e. c. t. i. o. u. l' i. n. c. i. s. i. o. . c.

Prophet. ul' pleht. di. ad. n. e. n. a. z. i. c. ū. z.
c. i. l. a. p. r. o. s. q. ē. a. d. z. e. l. i. t. o. q. ē. u. e. n. i. o.
Mistis. g. e. s. e. c. r. e. t. ū. t. i. e. i. d. e. M. i. s. t. i. c. .
Apocalipsis. ab. a. p. o. q. d. ē. r. e. z. c. a. l. i. p. h. s.
q. d. ē. u. e. l. a. m. e. n. d. i. r. e. u. e. l. a. c. i. o. H. a. z. o.
p. h. i. l. a. c. i. ū. c. i. y. a. c. h. a. r. p. o. l. i. t. o. r. i. a. o. b. l. a. t. a.
p. e. c. c. u. m. i. e. a. g. a. z. a. q. d. ē. d. u. u. c. i. e. z. p. h. i. l. a. g. e.
q. d. ē. s. u. a. r. e. Asteric. c. i. a. b. a. s. t. e. q. d. ē.
s. t. e. l. l. a. z. ū. c. o. s. q. ē. ū. m. a. g. o. d. i. f. o. r. m. a. s. t. e. l. l. e.
Obel. h. e. s. t. i. g. n. ū. s. a. g. i. t. e. s. t. u. e. u. e. r. u.
Obul. ū. l. i. p. c. o. m. i. n. i. m. i. d. e. n. a. r. i. z. e.
S. i. n. t. h. a. g. m. a. t. i. o. . t. . c. o. o. r. d. i. n. a. c. i. o. a.
s. i. n. p. r. e. p. o. s. i. t. i. o. e. z. h. a. g. m. a. o. r. d. o. u. l' o. r.
d. i. a. t. i. o. s. e. d. m. h. u. g. u. i. c. i. o. z. i. d. e. m. ē. S. i. n.
t. h. a. g. m. a. q. d. ē. d. o. g. m. a. l' d. o. c. t. i. n. a. H. y. p. o.
c. r. i. t. u. s. t. a. s. ū. a. s. e. c. r. e. t. u. s. z. o. c. u. l. t. u. s. a. b. a. p.
p. o. q. ē. d. e. z. c. r. i. s. i. s. q. d. ē. s. e. c. r. e. t. ū. q. l. i. d. e.
n. u. m. e. r. o. s. e. c. r. e. t. o. r. ū. z. c. p. e. n. o. t. a. i. l. l. a. s. e. r.
p. t. u. r. a. d. i. a. p. p. o. c. r. i. f. a. c. u. i. a. u. t. o. z. u. e. r. i. t. a. s.
i. g. n. o. r. a. t. h. e. z. m. i. s. t. a. u. e. r. a. d. i. n. e. a. t. h. i.

Mamotrecc. s. e. b. i. b. l. i. a. Ep. l. o. p. o.
A. p. r. i. n. c. i. p. i. o. z. e. h. e. c. G. e. n. e. s. i. s. g. l. e.
B. r. e. l. i. c. h. h. e. b. r. a. i. c. e. d. i. g. e. n. e. r. a. c. i. o.
l. t. i. e. h. e. c. A. b. i. s. s. u. s. s. e. z. p. f. u. n. d. i. t. a. s.
a. q. u. e. q. l. i. s. i. n. b. i. s. s. u. s. . c. a. d. r. e. a. b. a. q. d.
ē. s. i. n. z. b. i. s. s. u. s. q. d. ē. g. e. n. l. i. m. c. a. d. i. d. i.
s. i. m. i. l. i. d. e. f. e. m. i. n. i. s. i. u. s. . H. e. c. p. a. r. a.
d. i. s. h. t. n. a. d. a. t. q. z. i. a. c. i. n. e. t. . H. t. s. i. m. o.
d. u. s. c. o. s. t. e. t. c. a. r. h. a. s. a. l. u. a. b. i. s. s. u. s. .
H. q. z. s. m. a. r. a. g. d. h. t. n. a. n. c. o. l. u. s. a. t. q. z.
p. h. a. s. e. l. . H. o. t. i. c. e. g. y. p. t. u. s. d. i. p. t. o. g. e. i. s.
s. a. c. i. a. m. . A. r. t. c. r. i. s. t. a. l. l. u. s. h. u. m. i. b. i. s. s. u. s.
q. z. h. a. p. i. r. . Y. p. a. p. i. s. t. u. s. u. l' Y. p. a. p. i. s. t. e. s. h.
g. e. e. d. i. p. t. e. c. t. o. a. b. ū. p. e. r. p. o. s. i. t. i. o. e. z. a. s. p. i. s. s. e.
i. n. d. e. c. o. s. t. o. d. i. e. n. t. i. b. . c. o. p. r. e. g. i. s. X. d.

h. z. h. Inanis z hiane van? z sine fructu. p. me. x. cathonis. Hoc facit stulti q's gloria uexat ignis Spiritus domini ferebat sup aqs. i. uoluntas dñi ferebat sup aqs. i. sup materia pma fomis Dgruetih? Distingueda sicut fertur uoluntas artificis sup ach a ex Deceptione animi pducendam: Nota autē q materia pma censet nomine tere qz prebz fomis stabile fixationē nomine aqrū qz habz ad formā qndā fluxibile inclinationē nomine abijssi qz sine fomis habz qndā tenebrosam i pfectionē. h. Virago inis. i. nro z ufo. me. pd. z. p. co. iobly q's qli de uro acta ppiū fuit nomen pme muliere mā dicit oih? ill' q opa faciūt uirilia. h. z. h. Agricola. le. q. ul' q colit agros. z. co. p. z. sic tene de omih? Dpote a colo. is. de. Tristegū gr. di. loc. icameat? a tris z ex tēp pū to h? ubi tēgo qd in ipa pūto. pd. pāz et sic rēgū pd. me. litz. beda. co. x. Latharacta. fr. fenest celi. i. nubes. i. a subteranea. discul? meat? pluuiarū et tonitruū z meat? mli qb? p septē hostias diuidit. Verna. ne. ē famul pulchē ul' famula unde h. z. h. uenula. le. z. h. z. h. uenacula. le. z. uernacul' uenaculi z. h. uenacula. h. Subtegmē. inis. dicit filū qd sub scamine itela tegitur z tēgitur. h. sibe. ri. di. fili? ex legitimo matrimonio nat? z. co. Trim? ma. mū. a. tris. z. an? i. fruy a noy n. ouersa i. m. Irrit? ta. tū. di. uan? call? nō firm? ab i. z. rat? ta. tū. q. ē firm? z mutat. n. i. r. z. cōme. e.

Atigenigena. ne. i. aliunde gemit? co. 3. pē. ab alean qd ē alienū z genesi qd ē nata ul' generatio. sic z terigena z e. Dubitnerici? a. um. i. subtmere cog. Aduena. ne. me. co. ex ad z uenio q aliunde uenit. Ablactat. i. a lacte aot? ydria. z. ab hydros qd ē aq ē uas aqrū strugio. is. x. Diug? oē. Dpōit? ab in? rugio. z. r. trāsit i. r. z. p. me. Placitū. ti. me. co. di. placētia? Ddictū. Audy tēci? aduē biū tēpis. a. nūc z dies. z. terci? quasi nūc ē dies terci? Alasci. ma. ue. di. ueste lacerata lora uestis Lolub. bri. me. co. ē qd serpes quidaz q diligit ūbrā qli colēs umbram. Exodi. me. co. ab ex et odo qd ē uale cūdu gcos. di. hebraice. elestmothi lae exitus. ele. i. helmoth. i. nōia. unso. nat h. sūt nōia. h. Hostis. is. quasi post ostiū stans ubi scribz firmat hostiū i feri? h. Supluminare. ris. di. sup? lime qd extralucso pōit sup hostiū a sup z lūminare Agn? ānicul? di. agnus unū? āni. pe. co. Monu. mētū. ti. a monco. es. di. muncio z. illud p qd admonem z adhortamur. Dolocaulstū. sti. ab holo qd ē totū z. canna. te. q. ē icēdiū qli totū icēsum. Buccina. ne. me. co. ē species tube ab bucca z cano canis. Pacifica erāt la. crificia q fiebāt p pace data l' danda dñs. i. sacē dotib?. Acetabulū. ti. ē uas q acetū offerebat z sic ē p siplez. e. p duplex ē uas i q liquida accep. tabat q erāt offerenda. z q nō z cōpe h. Carbūcul? li. p. co. lapis ē sic dict? qz cābo ē ignit? cui? fulgō z de noctef.

Megus. gr. 7 ab alliditate megēdi
nomē hīc auis ī aquis se. Manipaly
h. p. cō. ē qd homo apphēdit manū
metēdo Venacul⁹. h. me. cō. dī. fa-
mulus ī dōmo nutritus. Venateus.
ā pen qd ē qnq; 7 reucos qd ē uolu-
mē p qnq; libris moūli. Quo. ia.
ē motu corpis l'alicui⁹ mē bri aliqd
designare inde numē. inis deus ul'
potestas dei. Sacta. r. repaciones
fectorū. ul' teploꝝ ul' ecia tributa col-
lecta ad restaurādū ipa tecta. h. ga.
zophilaciū cū a gaza qd ē peccuniaꝝ
philaxe qd ē seruire. h. Habtū. h. dī.
autē nablū hebraice grece p salte la-
tine organū. Epimithō credi uere
lra ab epi qd ē. supra 7 nichos qd ē
uictōria. Propheare. i. laudare deoz
siliciam. celi. r. multitudinē stellaz.
Cognacio. i. fignoz. Diuccio. nis.
Aperitoy. i. dubioꝝ qd auctō r uer-
tas ignorat ab apō qd ē ualde r cri-
phō qd ē obscur⁹. Iuge. i. cottidi-
anū. Draco. anis. me. p. i. aere. uolat
7 ī aquis morat⁹ sed Dracones me-
cōcepta ē uia sub tē ranea p quā au-
tigit⁹ solebāt ire sacerdotes ī dolo-
rū clā 7 comedebāt bestias īmolatoꝝ.
Vectigal h. ē tributū qd tribuitur
seuo siue nuntio p singulos annos
Bibliotheca. p. p. d. 7 armariū siue re-
positoriū libroz a biblos qd ē liber
7 theca qd ē posicio dī ecia liber the-
ologoz. Stinens gesta singuloy an-
noꝝ ānal 7 biblia dicebatur. Adar
7 marcius mensis ffisc⁹ sci. ē lacc⁹ sed
p d muni peccunia seruanda ac. g.

Sterion grece statio latine. ad draꝝ.
luciz. nois ptiuet magistral⁹. fruges
i. blanda gtiō frugis. gr. gē. hee fruges
Ildrie uasa aq̄tica ab ī dros qd enq̄.
Refuga. ge. cois qd 7 pme de e. Laa
thalog⁹. gr. aratha qd ē breue 7 logos
semo. Agūoq̄pha p. cō. ab agūos qd
ē sactū 7 q̄phe qd ē scriptura. Panō.
me. cō. i. biblia ul' regula. Cirogra-
pha a ciros qd ē man⁹ 7 graphos qd
ē scriptura q̄ fit p̄ria manu debitoꝝ
Epistolis ab epi qd ē supra 7 stolos qd
ē missio. Vulgata dī qdā trāslatio
uēta cui⁹ auctō ignorat⁹. Obelo me.
p. i. figura uera sū uirgula. Basilica
ce. dī dōm⁹ regē a basilicos qd ē rex ul'
īpatō. h. Sarisina. te. p. cō. i. obliquis
a caris q̄ce qd ē grā latie. Idioma
p. p. d. ab ī dros qd ē p̄riū 7 omos. mi. qd
fmo ul' modulatio. Cedula. ē p̄ma car-
ta ī qua scribit notari⁹ ex ore mōri.
Pestilēcia q̄si pestulētia qz uelut icen-
diū depascit totū corp⁹. a framea. i. a
marte p frameā denotata. Unicornis
i. rudes. ē ānal sup⁹. Stitidia. r. ex-
tremitates fectorū ul' dōmoy. l' gūsta.
Hicticoraz. i. cōus ncturn⁹ q̄si noctis
coraz p̄rie ē noctua. Diploide p. cō.
7 duplex āict⁹ a dīs qd ē duo 7 polis
qd ē phca q̄si duplicata ueste. Pestilē-
tes. i. pleni a peste 7 lētos qd ē plenum.
Muscipula ē p̄rie īstruētū q̄ mures
capiūt a mus 7 capio. 7 pede. Hemo-
sina p. cō. ab eleymā qd ē misericors,
ul' ab elī qd ē deus 7 sūna qd ē man-
datū. Butirū d̄pmit a bos 7 uter⁹
ul' t̄yr⁹ qd ē case⁹. 7 sic dī Mlacer. h.

Cathaplasma .i. emplastrū a catha
 qd̄ ē supra ⁊ plasma qd̄ ē fōma. Osta
 pprie ē frustū panis humectatum
 ab off ⁊ fans sei gē ē. Et̄ naliū .i. sca
 la a gignos qd̄ ē nud⁹ pprie autē lac⁹
 exercitū i q̄ nudi exercebat̄ ad lethe
 pugna ⁊ cursu uelocitas cōpbat̄.
 Magi nō malefici sed sapientes itel
 ligūt q̄s. gci phylās .per se magos ju
 dei scribas itatini magistros uocat̄
 Abimatu .i. a spatio duoy annoꝝ his.
 Mecha leris .i. adulteraleris. Hypo
 crite .ab .yp̄s q̄ ē sibi ⁊ crisis qd̄ ē auꝝ
 q̄si h̄ns aliqd̄ sibi auro. Theolonco.
 p̄p. athelo q̄ce q̄ ē tributū latine.
 Tetrarcha .i. p̄nceps x̄ p̄r a tetra q̄ē
 q̄tuo ⁊ archos qd̄ ē p̄nceps. Indisco.
 .i. i uale rotū do ⁊ ex te so. un. dapite di
 discifer⁹ .i. ferēs discū. Quata uin
 gilia p̄ma ē i q̄ oēs uigilat̄ ē d̄ncimū
 scda ē it̄ pestū i q̄ a dolescētes: tēcia
 ē gallicimū i q̄ uiri: quata ante lu
 canū i q̄ senes. Didragma a d̄ya qd̄
 ē duo ⁊ dragma qd̄ ē nū⁹ cēt⁹. n̄ gē
 Osana d̄p̄fitū ab oli qd̄ ē saluē ⁊ .
 āna qd̄ ē q̄i obsec̄. Parascene .i.
 sexta feria parascene ḡre. latie di.
 p̄paratio q̄e tūc p̄parat̄ q̄ necessari
 a sūt p̄ sabato. Architrichn Job ar
 chos qd̄ ē p̄nceps ⁊ trichimū .i. cenac
 ulū a tris qd̄ ē tria ⁊ chnon qd̄ ē lecty
 ul' acubit⁹. Scenophegia p̄ .cō .i. festū
 tabernaculoꝝ a scenos ul' asceno q̄ē
 ūbra ⁊ uagin qd̄ ē cōē dere qz cōme
 debat̄ i umbracuhs. Bazophilacio
 .i. cellula iuxta tēplū ubi thesaur⁹ .i.

Pasca .i. panes azimos. nā pasca d̄t. h.
 agn⁹ pascal. paia azim⁹ ⁊ ipsa festi
 uitas Azimi sine fermēto ab a qd̄ ē
 sine ⁊ sima qd̄ ē fermētū. Pedago
 g⁹ .i. pueroꝝ ductor. a pedos qd̄ ē pu
 er ⁊ gogos .i. ductio seu itstructio.
 Anathema .i. sepat⁹ a deo. Maran
 atha .i. donec ueniat d̄ns. Amē deo
 .i. ueracē deū ēē dicim⁹. Apotaur
 .i. pauper sum⁹ a poros q̄ce di laie
 paup. Apotia .i. paup̄tas ⁊ apotior
 aris .i. depaup̄ari. Allegoria p̄p.
 ab alleon qd̄ ē alienū ⁊ gore qd̄ est
 dicere. Mentiri di q̄si cōtra mente
 ire. Disseteria a dis qd̄ ē diuisio ⁊
 euteria qd̄ ē intestina. Antix̄ps ab
 anti qd̄ ē cōtra ⁊ x̄ps .i. d̄tri⁹ ⁊. Apo
 calipsis ab appo qd̄ ē re ⁊ calip̄sis
 uelamē ē reuelatio. Amen .i. fiat.
 Alpha ē p̄ma l̄ra apud ḡcos. Oulfi
 ma p̄ h̄ insinuat domi⁹ se ēē oīum
 p̄ncipiū ⁊ finē. Winaculū a p̄ina ē
 sūntas cui⁹ bz rei. X̄jos ortheos. ista
 uocabula exponēt̄ laie .i. fact⁹ de⁹.
 Orto doꝝ ab orthos qd̄ ē rectū ⁊ doꝝ
 qd̄ ē gloria .i. q̄ recte de fide gloriat̄.
 Cenobiū .a cenō qd̄ ē omune qz ibia
 q̄t̄ omuis uita. hūc cenobite quib⁹
 ē cōmunis uite. Typ⁹ .pi .i. figura
 Anachorita .te q̄si cor angēs ieu
 nijs ul' ab ana qd̄ ē sursū ⁊ chor⁹
 q̄si choꝝ celeste i habitās. Catheca
 men⁹ a cathesis qd̄ ē doctrina uel
 loc⁹ doctrine. Lumen⁹ ē societas.
 Parachit⁹ a para qd̄ ē iuxta ⁊ chlis
 qd̄ ē cōsolatio .i. d̄salator spi⁹ .k.

Hautfrag⁹ a naue & frago. me. co.
Lacuna dī a noīe loc⁹ & ē recepta
culum aq̄ Melodia a melos qdē
dulce & odos qdē cāt⁹. Ydiota ab
īdōs qdē forma & iota qdē wīna
littera īdē. i. sine littere & imperit⁹.
Prothomartir a p̄thos qdē p̄mus.
Sācophag⁹ a sacos qdē caō & pha
gī. qdē comedere qz ibi sūnt caro.
Terme. i. aq̄. calida. Trichina. i. ce
nacula ne ge aclinō l'eline qdē lect⁹
& tre qdē tria qz antiq̄ ī cōuūis
tes oīes lector ū palat ad discubēd⁹
Duo de uigiti. i. 18. qz duobz de p̄te de
uigiti oē ge. Solistōm ē loc⁹ ubi ho
mīes sūnt ad colloquēdū. Terme
a termō qdē calor. Amphiteatro
pe. co. ne. ge. i. palatio rotūdo unde
p̄t q̄s a remotē uidere ul' uideri. ab
anphi qdē circū & teatru qdē pala
tū. Scismatici. i. scindētes uitate.
Ecīa. i. & Amē. i. uere unū latinus
& unū hebraicum. . . . .

De mensibus . Hebreorum.

put hebreos Nisan dī aprī
lis & Iar dī mar⁹. Siban. i. iun⁹. Ta
dum. i. iul⁹ ul' ianet. i. iulius. Ubi. i.
august⁹. Elul al' euil septē hī. Deseri
octobē. Mare suan nouē ber. Salsēu
decē ber. Thebet hī ianuari⁹. Sabbath
februari⁹. Adar marci⁹. p̄te ordi
nem retinendū. Nofa. i. Flacho
at aprilis hī marci⁹ ē ibi fima. &
Quādo dicit in scriptura 18. die.

talis mēsis etate lune accipe sū. 6.
īte hge a q̄ hebrei denominant
menses suos. & secūm uariū cursū
lune quādoqz īcipiūt mēses suos ī
p̄ncipijs mēsiū nostrorū qnqz ī medi
o qnqz ī fine. et p̄terea prim⁹ mēsis
nouorū qui palce cere manys ē depu
tat⁹ nūc marciū nūc aprīlim nūc
aliquos dies maij occupat p̄ter muli
uagam & multiuagam lune decursū.

De festiuitatib⁹. ueferis. legis.

egales festiuitates erant septe
Sabbatū qdē ī septat⁹ requies & di
cebat⁹ festū dōmini qz ī eo dōm⁹ ab
opib⁹ requieuit et erat p̄uilegiatū
ī duob⁹ qz ī ipō nō hcebat iudeis
cibos pare & ultra mille passus am
bulare ea die p̄ter iuge sacrificiū
offerebat⁹ duo agni imaculati cum
libamēt⁹ suis Neomenia. i. inno
uacio lune Neos. i. nouū Mene. i.
luna. nā iudei lunaciones p̄ mēsi⁹
ī actib⁹ legitimis obseruabat⁹. . . .
∴ p̄ma die mēsis septimi duplex e
rat solēpnitas s̄z. neomenia & festū
clāgoris uel tubarū qz tūc buccina
bat⁹ cōtib⁹ pecorinis qz eadē die lu
terat⁹ ē īsaac ne īmolaret⁹ p̄ eo ari
ete substituto. ∴ dicebat⁹ ecīa festū
septimorū ul' sabbatū ī sū qz hī
mēsis septim⁹ fere tot⁹ erat solēp
nis: ea die p̄ter oblaciones neome
nie offerebat⁹ uisul⁹ unus. agni aū
culi septē & hircus p̄ peccato cum. m.

libantibus suis Decima die emfiden
 mensis erat festu ppiaciata qz ea
 die redijt moises de mote referas
 dominu ee placat n superoffensa
 vituli iflatis. ea die ieiunabat
 hoies z iunfa z pueri septenes a
 vespa i vespa p memoria mortu
 oy z dicebat dies afflictionis...
 Quarta decima die mensis eiusde
 erat scenophagia qd sonat fia
 tabernaculoz p septe dies habi
 tabat sub umbraculis i memoria
 pt aion quib i deserta fuerut im
 de z festu tabernaculoz dici solet.
 Alie festiuitates sunt adiecte hys
 pte uarios euentz ut festu eceri
 oy z phuri .i. hester.

De interpretatiombz diuersis.

criptura veteris testameti se
 cu du ylidoz sub ptholameo
 phidelfo .lxx. interpretes p rimita
 stulerut de hebreo in qcu. p ea aq
 la simach z theodocion p ea sunt
 vulgata edicio cui aucto ignorat
 z sic ob hac qnta edicio nucupat
 qli sine auctore: sextamio z sep
 tima edicione. origenes miro la
 bore reperit z cu ceteris dpanit:
 pspiter quoq. ierolim z truu ligwa
 z ptt in latinu etoqui eadde scri
 pturas duertit. cui ite p tacia
 merito ceteris auferi. Nota at
 q ante icarnacoz dui annis tre
 cetis z decem tepribz ptholomei
 septuagita itepres floruerut. v.

post ascensionem dni. cetera et p p. A
 qtuor annis aqla pmas itepres est
 hebreo i qc floruit. adriano reg
 nate: deinde post annos .lxx. conuo
 do. regnante theodosio. deinde p
 annos .lxx. sub seuerio. simachius.
 deinde post annos octo qnta editio
 iuenta e r. l. inus. q vulgata di qz
 ei aucto ignoratur. deinde post
 annos .xx. sub alexandro. origenes
 corept. .lxx. cu athenica z dicitur
 p ea itastulit su hys: hys omnes de
 hebreo in grecu itastulerut. i ecclia
 pmuta mlti fuerut utriqz lig.
 me scio q de qro itastulerut i u
 monē latinu. terentiu no ultio:
 de hebreo in latinu itastulit.

De diuinationibus sequitur.

diuinationis quinqz sunt species
 sz mantice a manto q i eis pre
 ualuit cuius quinqz sunt species sz
 ; **A**gromancia. q est diuina
 facta in cadauibz mortuoy a ni
 gro qd e motuu z macia qd e diu
 nacio **H**geomacia q e diuina
 terra facta a ge qd e terra ut in
 cinto. **Y**dromacia ab ydo z qd e
 aq ut i aq pluuali **A**riomacia
 e diuina facta i aere ut i drem
 platius circulis q i arimacia **A**u
 romancia e diuina facta i igne
 a. p r qd e ignis. **M**aleficiu e p r
 p qua mulieres faciut aliquas li
 gaturas in dapnu alicuyl ul dno
 du ut de crista galli. de rana z de o.

magis que vere Doctrinam e dicitur
facta p fortis usq. hinc fuit in te fere
stomaco, forte eca. uti fuit aph. an ad
nenta spms sciti. Agnitiu e ars. dicitur
nada p garritiu aia. Prestigiu e p
qd. diabolus illud dicitur dicitur oculos hanc
pstr magit ne possit cerne qd uerū
e ut factu i ca factores: Sūt 7 aliq. mo
di dicitur diabolus ad uenire
nō cessat. nam. Aristol. dicitur in tarca
aras qd dolo. nepharias preces emi
tens 7 fime sta. sacrificia offerens.
hij dicitur eia i spicere fibras circa
aras p conolcedis futuris. Eiecto
res dicitur ex idp. i. Malifici y
inolat ptras demonis. Whistonis
sūt ierit loqui p quos loquit spiritus
malignus Whistonilla est uentri loq.
Dnini dicitur anrispices 7 astro
inspectores ul' astro y i spicorum
dies 7 horas i agendis custodiunt.
hij eia. ex ta. p. i. festina pecudu i spi
cunt 7 ex eis futura p dicitur un dicitur
Exstipices ul' estipices. Astrologia
alre augurat. Benitohatici dicitur
pfer. Consideratione nataliu dicitur na
gen. hominu p duodeci signa selide
scribit 7 p sideru cur. i. p dicitur conat
nascēciū mores acty 7 euenty hij 7
ulgo dicitur: mathematica qd supst
cio di. Stellacio: inter ptes eia. Hel
las magi vocat et hij soli dicitur ma
thematica: Dare spici dicitur qd homi
nata nafa te hominu speculat diuisa
7 distitit h fato. Doctilegi dicitur qd
sub nomie fite religionis. qd p qda
fac to y. fotes. dicitur dicitur dicitur p.

priter aut p inspectione scriptura. 8.
p. qd dicitur ul' abay reru futura p di
cut nel occultat ut psalterii: salia fotes
dicitur fuit qd dicitur eis aliq. ps me hrox. sal
erit sibi exide pspu. uel adu su aliquid
dicitur significari: hys oib. diabolus ad
miscet. Est autē diuunacio superflu.
ola inuestigacio futurorum.
De noib. de laput hebreas.
ecem noib. deus. nomat apud he
breos: p mū e. Fl qd alij deit. alij
ethimologiam ey ponetes. schyros
7 fote i teptati sūt. secudu e eloij.
teciu e: eloe. qd utruq. de i latino di
7 grece. sheophohos. de i. timo inde
fractu e deus qd timor colētib. eū.
q. tu nomē e. sabaoth. qd uerit in
latinu exercituū sū ututu. qntum
nomē e. helijon qd i teptat ex cellis.
septu e eleij. i. qd. de i. emi sol. qz ete
nus e qz ex ordiū nō h. effēcie uere
nomen habet. incopacide eni ey q.
uere est qz icomutabil' e q mutabi
lia. si qd nō sūt. septim. adonay qd
genēaliter i teptat. dicitur eo qd doine
tur. cūte creatē. octauū e. ja. qd in
deo tm ponit qd eē. i. alla. i nouissā.
silba sonat. nomē shefragmatō. i.
q. tuō. hax qd pprie apud hebreos in
deo ponit. i. oth. the. uau. he. i. duob.
ja. qd duplicata ineffabile illud 7 glo
rosū dei nomen efficiunt: decimū
e. sadaij. i. omipotes qz omnia p.
et omnia ipsius sunt.

Quatuor sunt modi exponendi scripturae.

Quatuor modi exponendi scripturae. **Hystorice.** hystoria enim est rei gestae narratio ab hystoreo quod est videre. **Allegorice.** allegoria ab alleo. id est alio et gora quod est dicere. **Tropologica.** tropologia est a tropo quod est uersio et logos quod est sermo. **Anagogice.** anagoge ab ana quod est sursum et goge quod est ductio. **Allegorice.** allegoria est a alio et gora quod est dicere. **Tropologica.** tropologia est a tropo quod est uersio et logos quod est sermo. **Anagogice.** anagoge est a ana quod est sursum et goge quod est ductio.

De quatuor modis exponendi scripturae.

Quatuor sunt qualitates sacrae.

Scripturae et precipue euangeliorum. 9.

Secundum Ieronimum quibus ad perfectionem perficitur christiana scilicet precepta et mandata. testimonia et exempla. precepta sunt ad malum declinationem. mandata ad bonum operationem. testimonia ad credendum ueritatem. exempla ad imitandam sanctitatem. **Veritas scripturae sacrae ad quatuor se extendit scilicet ad felicitatem et tenorem emendanda. ad atrocitatem infenorum aggrauanda. ad pulchritudinem uisum et motum persuadendum. et ad similitudinem peccatorum abhorrendum.**

De dimensione scripture:

Scriptura sacra dimensione quod ruperici uariatur habet enim latitudinem in descriptione duorum testamentorum longitudinem in descriptione temporum et etatum. sublimitatem in descriptione trium serarchiarum gradatim ordinatarum scilicet ecclesiastice. angelice. et diuine profunditatem in descriptione misteriorum intelligentiarum. **Uetus testamentum habet libros quod dicitur in ter distictes. nam habet libros legales qui sunt quatuor. libri moysi. habet sapientiales qui sunt quatuor scilicet: teris salomonis et sapientie et ecclesiasticus. Prophetales qui sunt sex scilicet 82 prophete maiores: libri 24 prophetarum et libri psalmorum. Nouum testamentum habet libros correspondentes huius. nam legalibus correspondent libri euangelici hystorialis actus apostolorum sua et s.**

postolici: sapientia lib9 epistole apo-
stolor9 sc9 pauli & canonicæ: propheta
lib9 cōrespōdet apocalypsis i quae
prophetia de p̄senti de p̄terito & de fu-
turo: In libris p̄mis h̄t cristi9 facie
leonina p̄pter excellenciā act9: in
hystōrialib9 h̄t facie louis p̄pter ex-
ēpla v̄tutis & longamitatis: i sapi-
encialibus h̄t facie hoīnis p̄pter
prudēciā sagacē: i prophetalib9 h̄t
facie aquile p̄pter ielligēciā p̄spi-
cace. Ad scripturā veteris testamēti
si p̄tinēs & q̄tuor seniores p̄ quos
ielligūt omēs libri veteris testa-
mēti. nā si qu9 legalib9 & octo p̄phe-
talib9 & nouē agiographis q̄ fiūt
xxij addat. ruti & treni sag9 i nu-
mero d̄putandi erūt omēs libri
prius lege xxij. Quatuor uō
animalia undiq; occulata ad scri-
pturā noui p̄tinēt testamēti p̄
q̄ accipiūt quatuor euangeliste
quor9 p̄m9 sc9 Mathe9 scripsit i
iudea. h̄tere. et sēmoib9 hebraic9
secūd9: Mac9 scripsit i italia sē-
mone tū ḡco ne ḡci dedignarētur.
euangelhū suū recipe i latino scri-
ptū lic9 ali9 latini gloriēt se ha-
bere euangelhū i latino qd̄ ipse
sēpsit Terc9 lucas sēpsit i ḡcia
i ḡco s̄mone p̄t9 Moēs sēpsit i
azia sc9 i ḡcia. . . . .

De q̄tuor Sinodis :
Quatuor fuerūt sinodi p̄ncipals
q̄ ad actēricā dā auctorizādā & .i.

defēdēdā fidē q̄ scriptura sacra. 10.
p̄dicat Quenerūt scilicet Nicēna
trecentor9 & 18 epō9 cōstātinō Au-
gusto impatore i perate pacta i q̄
arriane p̄fidie blasphemia Idēn
at qz i eq̄litate sacre trinitatis
arri9 asserēbat & cōsubstācialē
deo p̄ri dei filiū eadē sinod9. Iste
ter Secūda Iustātinopolitana :
140 : patrū sub theodosio seni-
ore q̄ & macedoniū negatē sp̄ri-
tū factū esse deū. Ifirmavit cōsub-
stācialē p̄ri. & filio sp̄ritū factū
dēmostrans & dās fōmā simboli q̄
tota ḡcorū et latior9. Iste Iste p̄dicat:
Tercia ephūsina ducēto9 epō9 sub
iuniore theodosio augusto edita
q̄ nēstoriū duas p̄sonas i x̄po. Iste
tēte nullo anathemate Idēpnauit
offendēs manere i duab9 naturis
unā d̄ni nr̄i ihesu x̄pi p̄sonam :
Quarta calcedonēsis ducēto9 &
triginta sacēdotū sub māciano
principe habita i q̄ euticē Iustā-
tinopolitanū ubi dei & canis unaz
naturā p̄nūciatē & ei9 defēlorem
d̄yostor9 quōdā alexādr̄ie episco-
pū & ip̄sm rurs9 nēstoriū cū r̄h̄ḡs
hereticū una patrū sēfēcia cōdē-
pnauit p̄dicās sic x̄pm natum de
ugine ut i eo substāciā diuine
& humane confiterēt nature. . . . .

De Orthographia .
ropter scriptor9 i periciā de Or-
thographia sūt breuiter notāda & .u.

Tabula sup bibham.

- Macuk .22. .y.
- Gabdias .22. f.
- Jageus .22. z.
- Jamos .22. r.
- Jactus ap loz .3. t.
- Japocaliphim .2. q.
- aruth .21. q.
- atica caticoz .11. k.
- Jcanonice eple .2. h.
- Jcolosenses .3. q.
- Jcorintheos .2. t.
- aniel .22. h.
- Jdeutromi9 .4. q.
- eclesiastes .11. f.
- Jecclesiastic9 .18. f.
- Jezechiel .21. r.
- Jewagelia .1. a.
- Jephe pauli .2. o.
- Jeldras .10. r.
- Jexodi .3. f.
- Jephe canonice .2. h.
- Jepheleas .3. f.
- Jester .12. m.
- enesis .1. b.
- Jgalathas .3. e.
- Jhebreos .3. o.
- Jacobi .2. h.
- Jtheremias .20. y.
- Jiob .12. z.
- Jiohis euageliu .2. q.
- . . . . .
- . . . . .
- . . . . .
- . . . . .

Explicit Mamo trecty siue pri
micerey arte i primendi seu ca
racterizandi per me Helya he
lye alias de Kouffen Canonicu
Ecclesie ville Beronensis in pa
go Ergowie site absq calamit:
exaracione Vigilia sc̄i Mar
tini Episcopi. Sub Anno ab in
carnatione d̄ni Millesimo .
Quadringentesimo Septuage
simo. Deo laus et gloria per in
finita secula seculoz. Amen

sacra-jo
licena
no Du
acta q̄
a d̄n
tatis
ciales
D̄n
ma:
semi
piri
cōtib
lacu
oli q̄
didat
oy d̄
edra
po d̄
pnavit
aturs
am:
oy z
iano
stati
maz
torem
pisco
rhig
a code
unde
vme
re...
de Or
nre a

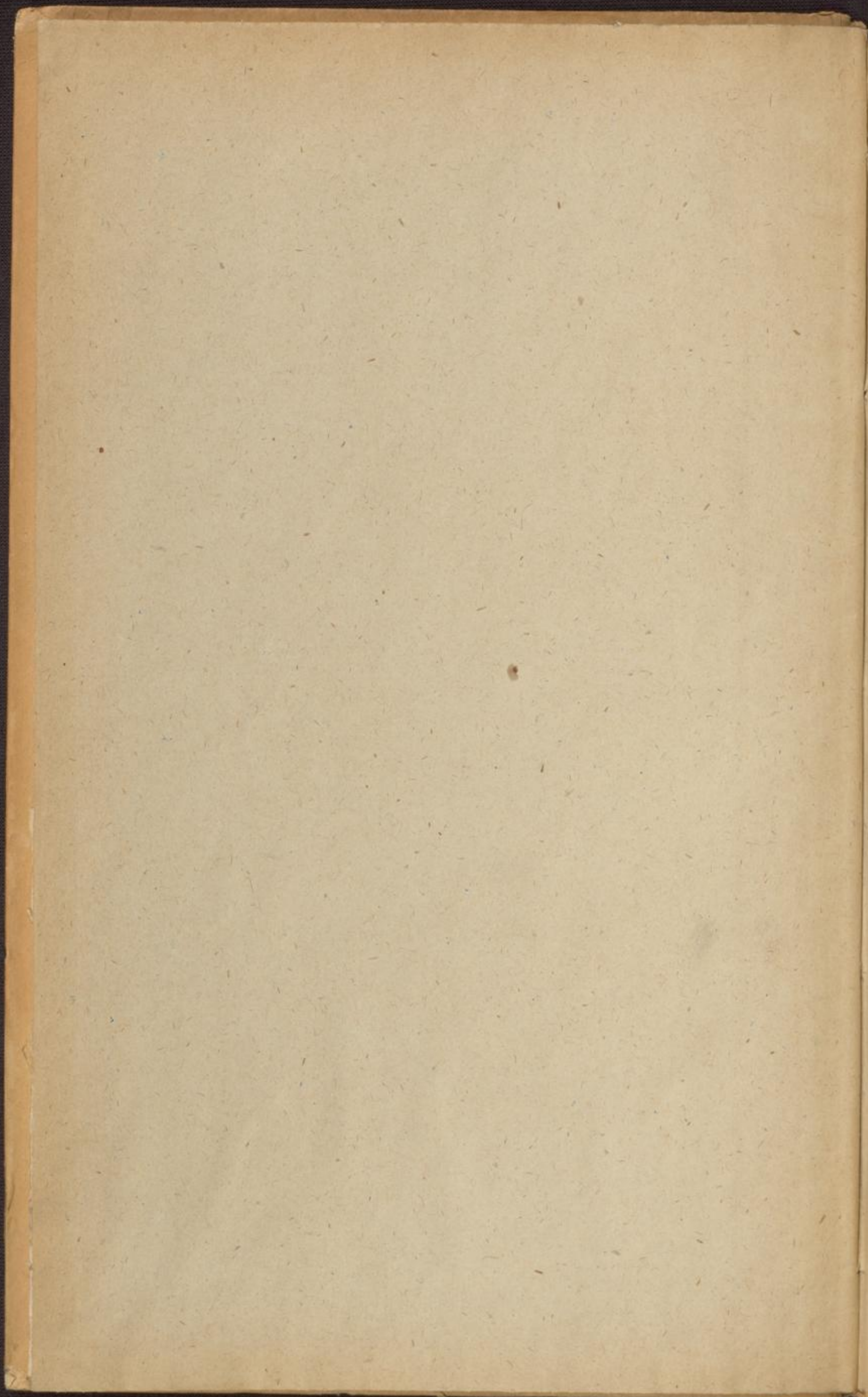

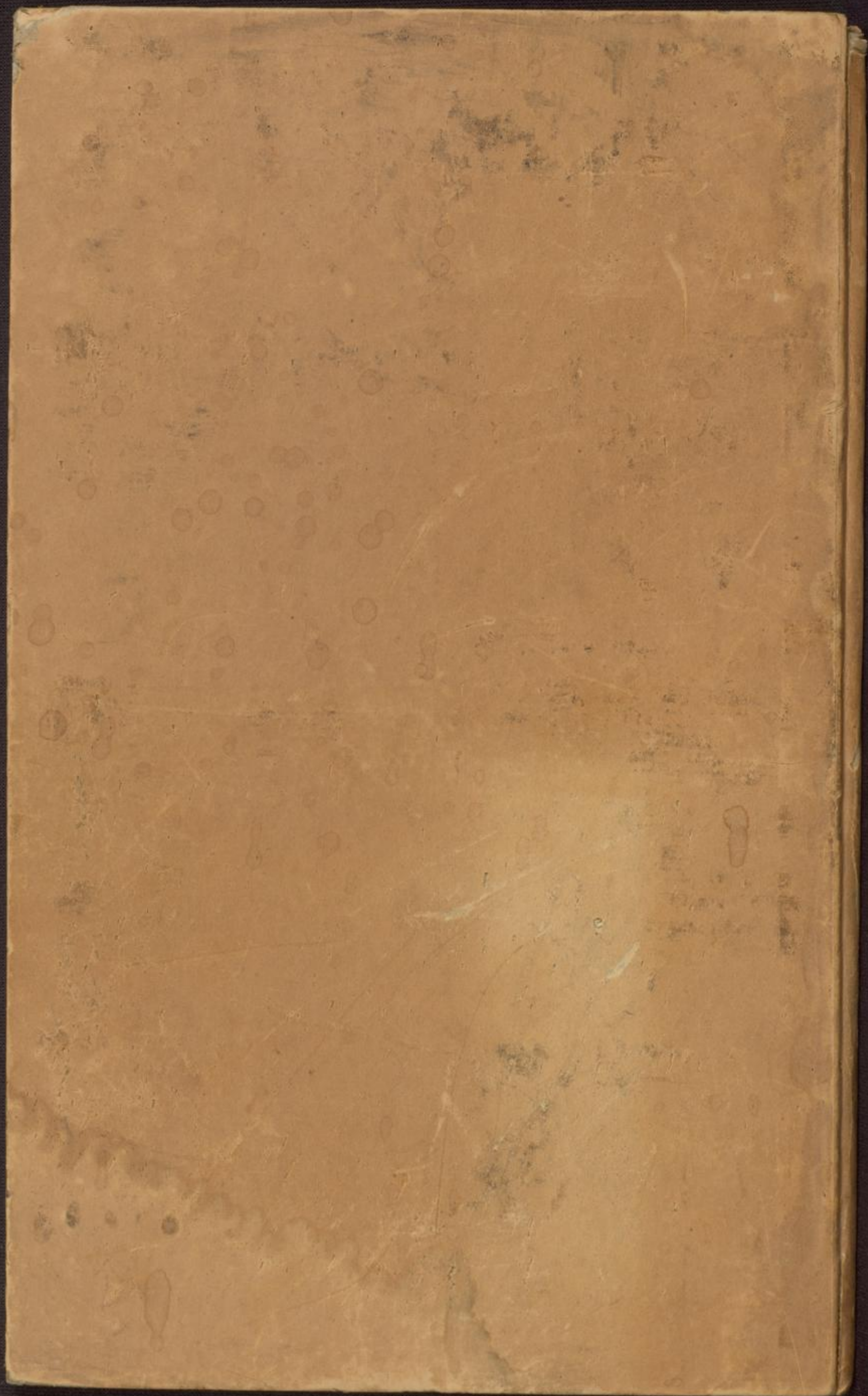

D

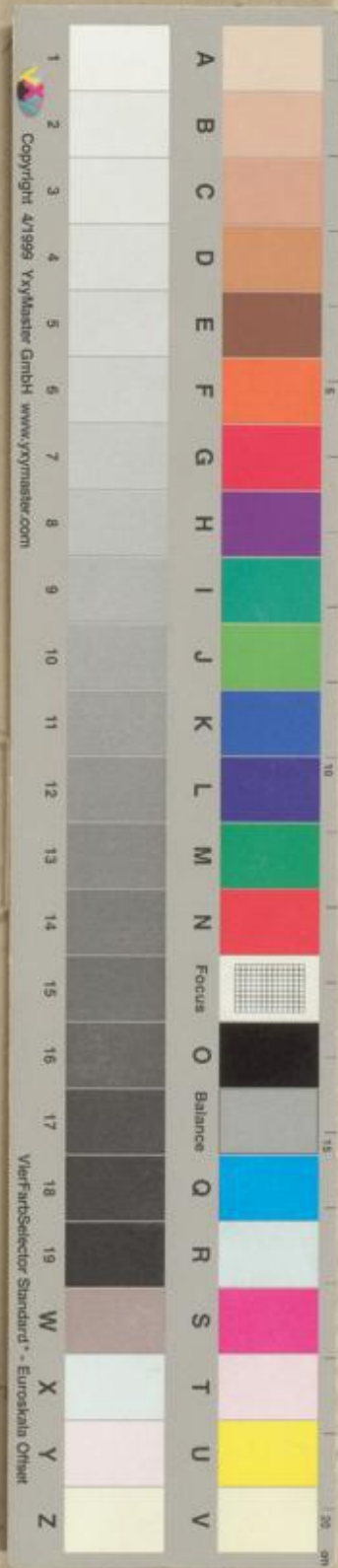
1070

7 Bl. 35 x 21 cm

D

1070

7 Bl. 35 x 21 cm